

رؤیا فروشی‌های ما فیای مشاوره انتخاب رشته

زهررا چیدری

با صدور کارنامه اولیه کنکور و آغاز مهلت انتخاب رشته، این بار نوبت مشاوران زرد انتخاب رشته کنکور است که همچون ما فیای کنکور رؤیا بفروشند! حتی اگر بیش از نیمی از داوطلبان مجاز در کنکور سراسری از انتخاب رشته صرف‌نظر کنند و ۸۵ درصد رشته‌های دانشگاهی بدون کنکور باشد، یا آمار شرکت‌کنندگان در کنکور ریاضی از آمار صندلی‌ها کمتر باشد و صد در صد شرکت‌کنندگان در این گروه آموزشی به شکل تضمینی به دانشگاه بروند، باز هم با صدور کارنامه اولیه کنکور سراسری، مؤسسات آموزشی و همان ما فیای معروف کنکور دست به کار می‌شوند و با برگزاری وبینار و همایش و وعده‌های رنگارنگ سعی می‌کنند این بار به بهانه انتخاب رشته درست از این آب گل آلود ماهی بگیرند. در این میان کم نیستند داوطلبانی که با وعده پذیرفته شدن در رشته‌ها و دانشگاه‌های مورد نظر خود با ترفندهای انتخاب رشته در دام «مشاوران زرد» انتخاب رشته کنکور می‌افتند و پول‌های کلانی خرج می‌کنند بی‌آنکه برایشان سودی داشته باشد.

این روزها و از لحظه‌ای که کارنامه مرحله اول کنکور سراسری ۱۴۰۱ دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی روی سایت سازمان سنجش و آموزش قرار گرفته، اضطرابی مضاعف داوطلبان مجاز کنکور را فرا گرفته است؛ جوانانی که گاهی نتایج کنکور با خواسته‌هایشان فاصله‌ای معنادار دارد و با دو دوتا چهار تای منطقی نمی‌توانند به رشته مورد علاقه و دانشگاه مدنظرشان وارد شوند، اینجاست که مؤسسات کنکوری یکبار دیگر دست به کار می‌شوند تا رؤیا بفروشند و امور غیرممکن را با عجبی لاجرمی ممکن کنند! اگر شما هم کنکوری باشید یا یکی از اعضای خانواده‌تان از داوطلبان مجاز کنکور باشد، حتماً با تبلیغات عجیب و وعده و وعیدهای انتخاب رشته‌ای مؤسسات کنکوری و مشاوران زرد کنکور مواجه شده‌اید.

انتخاب رشته‌هایی که میلیونی آب می‌خورد

انتخاب رشته‌های تضمینی و وبینارهایی که رؤیا می‌فروشند در شهر تهران و برای طبقاتی که پولش را دارند، گاهی میلیونی آب می‌خورد!

وبینارهایی از ۲ میلیون و انتخاب رشته‌هایی تا ۸ میلیون تومان! محمد داوری، کارشناس آموزش در گفتگو با «جوان» ضمن تأیید رقم‌های نجومی برای انتخاب رشته تأکید می‌کند: «در تهران و شهرهای بزرگ است که خانواده‌ها این مبالغ را پرداخت می‌کنند و این‌ها ادامه مافیای کنکور است.» داوری با تأکید بر اینکه مشاوران زرد کنکور در بحث انتخاب رشته را باید ذیل مافیای کنکور در نظر گرفت، می‌افزاید: «این مسئله هم از پیامدهای پدیده کنکور است و این مشاوره‌ها بیش از آنچه مؤثر باشد و جنبه مشورتی داشته باشد، در ذهن داوطلبان و خانواده‌ها جلوه می‌کند و تبدیل به شعبده‌بازی‌های پیچیده‌ای شده که انگار مشاور معجزه می‌کند. این در حالی است که رتبه مشخص و وضعیت صندلی‌های دانشگاه‌ها هم مشخص است و چیز پیچیده‌ای نیست و خود داوطلب می‌تواند تشخیص دهد احتمال قبولی‌اش در کدام رشته و دانشگاه بیشتر است.»

تعریفی از مشاوران زرد

مشاوران زرد چه کسانی هستند؟ داوری در پاسخ به این سؤال «جوان» اینگونه توضیح می‌دهد: «در اصطلاح مشاوران زرد افرادی هستند که مهارت و دانش لازم را ندارند، اما مثل یک دلال زبان‌باز و شعبده‌باز خودشان را به گونه‌ای معرفی کرده‌اند که انگار مهارت دارند، در حالی که انتخاب رشته مهارت پیچیده‌ای نیست.» وی معتقد است مشاوره در حوزه کنکور و ورود به دانشگاه امری مستمر است و توصیه می‌شود اگر فردی برای کنکور هدف‌گذاری خاصی دارد، از دوره دهم شروع شود و فرآیند مشاوره تحت عنوان هدایت تحصیلی و شغلی بر اساس واقعیت‌ها انجام گیرد نه آمارها که همه را متوجه به چند رشته در چند دانشگاه کنند و همه را در این رقابت بیندازند. به طور نمونه از ابتدا و در پایه نهم چشم‌انداز درستی تصویر شود که مثلاً شما بهتر است فوق‌دیپلم فنی حرفه‌ای بگیرید و در کار تأسیسات، برق یا الکترونیک به جامعه خدمت کنید.

لزوم مشاوره پیشا کنکوری هدفمند

از نگاه داوری باید یک مشاوره هدفمند پیشاکنکوری شکل بگیرد و بر اساس نیازها، ضرورت‌ها، علایق و زمینه شغلی باشد، ما این همه پشت کنکوری نداریم و همین تعداد ۵۵ درصدی که انتخاب رشته نمی‌کنند چرا باید در کنکور شرکت کنند؟! در حالی که می‌توانند از مسیرهای دیگری موفق و وارد بازار کار شوند. وی معتقد است کنکور آسیب‌ها و فشارهایش را روی کسانی وارد می‌کند که اصلاً نباید کنکور دهند! داوری می‌افزاید: «در حالی که نیمی از داوطلبان انتخاب رشته نمی‌کنند، نیم دیگری که انتخاب رشته می‌کنند، هدف مشاوران زرد هستند. از این ۴۵ درصدی که انتخاب رشته می‌کنند بیش از نیمی اصلاً

امیدی به قبولی ندارند، اما مشاوران زرد به آنها هم امید می‌دهند، چون می‌خواهند بازارهای خود را گسترش دهند و ۴۵۰ هزار نفر متقاضی مشاوره آنها باشند. در حالی که با کدام معادله برای این افراد امیدبخش است؟ اما اینها طوری امید می‌دهند که ما جوری رشته‌های شما را می‌چینیم که رشته مورد نظرت قبول شوی! اینها بی‌اخلاقی‌هایی است که در حوزه مشاوره زرد انجام می‌گیرد. البته تعداد معدودی هستند که بر اساس واقعیت مشاوره می‌دهند، اما در حاشیه هستند، چون تبلیغات ندارند.» از نگاه داوری آمار ۵۵-۵۴ درصد افرادی که انتخاب رشته نمی‌کنند، خود محکم‌ترین دلیل برای تجدیدنظر در پدیده کنکور است. ۸۵ درصد رشته‌ها هم که نیاز به کنکور ندارد، اما فشار خانواده‌ها موجب می‌شود تا افراد در کنکور شرکت کنند. در حالی که اگر فرد اصلاً در کنکور شرکت نکند، از نظر روانشناختی حس بهتری دارد نسبت به خودش تا شرکت کند و رتبه بسیار بالایی داشته باشد، در حالی که ممکن است در رشته‌های دیگری استعداد داشته باشد، اما متأسفانه نگرش کنکوری به ابتدایی کشیده شده و والدین فرزندشان را در مدرسه‌ای ثبت‌نام می‌کنند که چشمانداز کنکوری دارد و این سند جنایت تفکیک انواع مدارس طبقاتی‌کردن تربیت و آموزش طبقاتی به روح و روان افراد است.

سوداگری‌های شبه‌کنکوری

مسعود سعادت، عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان هم درباره فعالیت مشاوران زرد کنکور به «جوان» می‌گوید: «با توجه به فرآیند پذیرش هزینه‌کردن برای انتخاب رشته منطقی نیست. در حال حاضر دانش‌آموزان از قدرت انتخاب بالایی برخوردارند و از سوی دیگر فرآیند پذیرش به گونه‌ای است که حتی اگر اولویت پایینی هم انتخاب کنند، اگر نمره فرد با آن رشته تناسب داشته باشد می‌تواند قبول شود. بر این اساس به نظرم بازاری که در خارج از آموزش و پرورش برای انتخاب رشته ایجاد شده بیشتر جنبه سودجویی دارد، مگر در مواردی که این مؤسسات بخواهند رشته‌ها را به لحاظ درس‌ها یا بازار کار به داوطلبان معرفی کنند، می‌تواند کارکرد داشته باشد. چون همه داوطلبان از جزئیات همه رشته‌ها آگاهی ندارند، اما برای انتخاب رشته بهتر است دانش‌آموز به ترتیب علاقه‌مندی‌اش رشته‌ها را انتخاب کند و با توجه به رتبه و نمره علمی می‌تواند در یکی از رشته‌های مورد علاقه‌اش پذیرفته شود.» وی معتقد است فعالیت مشاوران زرد برای انتخاب رشته قطعاً سوداگری است و از سوی دیگر، چون خارج از آموزش و پرورش اقدام می‌کنند، هر جور دلشان می‌خواهد رفتار می‌کنند و هر قدر تیغشان ببرد، پول می‌گیرند! از نگاه سعادت مشاوره برای انتخاب رشته به درد افرادی می‌خورد که اطلاعاتشان کم باشد و هیچ شناختی ندارند. از سوی دیگر،

چون خارج از آموزش و پرورش هستند، ممکن است در معرفی و دادن اطلاعات هم برای برخی رشته‌ها بازارتراشی و خلاف سیاست‌های کلان در کشور عمل کنند. وی می‌افزاید: «اینجا هم بساطی مانند کنکور درست شده‌است، اما خانواده‌ها باید آگاه باشند و در دام این افراد نیفتند.» رؤیای رشته و دانشگاهی خاص، اما همچنان از سر گروه معدودی از افراد دست بر نمی‌دارد و این یعنی امتداد بازار داغ مافیایی که یک روز نانش در کنکور است و روز دیگر انتخاب رشته!

منبع: جوان آنلاین 18 مرداد 1401 خورشیدی